

бено благоприятна почва намира движението за българска народна иерархия всрѣдъ будното население въ Търновско, и то следъ смъртъта на фанариота Илариона Критски и назначаването на другъ алченъ митрополитъ за неговъ замѣстникъ, Панарета (1838); и като най-ревностенъ апостолъ противъ насилнишкия и противонароденъ владишки режимъ тукъ се явява архимандритъ Неофитъ Бозвели (1785—1848), пламенниятъ родолюбецъ, безстрашниятъ агитаторъ и красноречивиятъ защитникъ на потѣпканата народна честь, възпитанъ въ идеитѣ на Паисия, Софрония и Венелина. Възставайки срещу елинизаторскитѣ опити на грѣцкото духовенство, тѣй покварено и враждебно къмъ българската просвѣта, Неофитъ спечелва и Търновската епархия и Цариградската българска колония за идеята си да се иска отъ Високата порта и Патриаршията назначаването на българинъ митрополитъ въ седалището на „Екзарха на цѣла България“, Търново. И въ Цариградъ той успѣва презъ 1839—1840 г. да склони всички българи, да основатъ едно „Българско общество“, което да действува за отварянето тукъ на една българска черква, въ която да се служи на български езикъ и която да бѣде като центъръ, отъ който да се насочватъ всички български народни работи.

Колкото българитѣ отъ провинцията и столицата сж били въодушевени за тѣзи две спасителни идеи, толкова Патриаршията се е оказвала по-недостѣпна за тѣхъ. И тя ще употреби всички срѣдства, позволени и непозволени, за да смаже българското движение за черковна автономия и народности владици. И тя ще успѣе, съ грамадното си влияние, да сломи волята на организираната цариградска колония и на търновскитѣ първенци и да обезвреди главния виновникъ за размирието въ лоното на православно паство, Неофита Бозвели. Назначенъ за протосингелъ на търновския владика, този смѣлъ ратникъ бива коварно заловенъ и пратенъ на заточение въ Атонъ презъ априлъ 1841 г. Тамъ той ще прекара въ неволя и тежки страдания до августъ 1844 г. Когато пѣкъ бѣде освободенъ и когато подкачи отново, и съ по-голѣма решителность, борбата си противъ Фенеръ, той ще намѣри неочаквано авторитетната и високо патриотична поддрѣжка на Илариона Михайловски, който, следъ напускането на Атина, се е установилъ въ Цариградъ, за да участвува тайно въ револю-